

Сплотеността остава жизненоважна за да се избегне разпадането на групата, но съществуват и други елементи, които, макар и да не участвуват непосредствено в социалния контрол, допълнително я подсилват: пътуването, което предполага множество срещи; гостоприемството; езика; в някои случаи облеклото, доколкото е видно отдалеч и следователно може да бъде значещо (дългите женски поли например); икономическата организация; върховенството на групата; относителната ендогамия и контролираната екзогамия [24]; уважението на младежите към семейството; уважението към покойниците и т.н. Много важен фактор за сплотеността на Циганите и Чергарите са и различните нагласи и поведение на местното население, доколкото определят особения тип на ответното отношение към това обкръжение.

В обществата, обитавани и посещавани от Циганите и Чергарите, са настъпили глобални трансформации. За Циганите и Чергарите в много случаи това означава преди всичко бърза промяна и изпитание на правилата на групов живот, застинали между традицията, еволюцията на младите поколения и последствията от новата политика на съответните държави. Освен всички останали последствия, отслабването на социалната сплотеност води до по-слаба социална регулация и до умножаване на противоречията вътре в циганската общност, а също и до развитието на закононарушаващи дейности в отношенията с външната действителност, породени от трудната икономическа ситуация. В този смисъл политиката на асимилация, синоним на упадък на циганската общност и на нейните правила, предизвиква „разрегулиране“ в самите недра на циганските общности, което поражда конфликти между социалните и етническите групи, дори там където Циганите и Чергарите са били претопени от местното население. С други думи *асимилацията само е засилила тяхната маргиналност.*

В един раздробен на множество сегменти социален свят няма място за вождова структура. „Циганският крал“ съществува единствено във въображението на не-циганите. Историческите свидетелства показват, че по време на пристигането им във Франция през XV век, циганите били предвождани от хора носещи титлата „граф“ или „принц на Малкия Египет“. По-късно от XIV до XVIII век се говори за „капитан“ в повечето случаи придружаван от своя „лейтенант“. В Унгария и Полша били използвани званията *войвода, вайда, ватаф, войт*, в Дунавските